

SILMÄNRÄPÄYKSEN TUHAT VUODENAIKAA

Runoseikkailuja nuorille

KUULOKUVA

Runous on maailman kuvaamista yllättävällä tavalla. Pelkkä tilan antaminen jollekin liian vähän huomiota jäävälle aistille voi riittää siihen, että elämä tuntuu uudelta ja kiinnostavammalta. Lähde siis ulos kirjoitusvälineiden kanssa. Etsi hyvä paikka. Istu. Sulje silmäsi. Kuuntele.

Hetken kuluttua ala kirjoittaa silmät suljettuina. Aloita äänestä, jonka kuulet, ja kerro siitä lisää vertauksen avulla. Esimerkiksi: *Kaukaa kantautuu räikäisy kuin...* Sitten kirjoita vertaus toisesta äänestä. *Maata pitkin lähestyy rahina kuin...* tai *kenties Minut ympäröi suhina kuin joku...* Sinun ei tarvitse tietää, mistä äänet oikeasti lähtevät. Kirjoittaa, mikä puhuttelee sinua juuri nyt. Vertaukset antavat tilaa mielikuvitukselle. Mielikuviutus on aisti.

Lopuksi avaa silmät, valitse huomioistasi kiehtovimmat ja kokoa ne runoksi.

MAAILMA PAUSELLA

Mene paikkaan, jossa näet ympärilläsi ainakin hieman liikettä. Kuvittele, että kaikki se voisi äkisti pysähtyä täysin. Linnut jähmettyisivät ilmaan, samoin auton pakoputkesta tupruava pakokaasu. Kirjoita kuvaus tästä silmänräpäyksestä. Pysähtynyt maailma antaa sinulle halutessasi mahdollisuuden mennä tarkastelemaan ihan läheltä jotain yksityiskohtaa, vaikkapa kesken askeleen pysähtyneen miehen niskaa.

Mitä oikeasti ajattelet maailmasta nyt, kun näet sen pysähtyneenä? Lisää ajatus runoon. Onko pysähtynyt maailma hiljaa vai kuuluuko jotain, soiko jokin kaiku yhä?

Kirjoittaja voi milloin tahansa painaa maailman pauselle ja takaisin päälle, pauselle ja takaisin päälle. Valtaa kannattaa käyttää hyvin.

KIELIKÄVELY

Millaista kieltä tahtoisit runoissasi kirjoittaa? Pimeää kieltä, kevyttä kieltä, terävää kieltä vai jotain ihan muuta? Valitse kieli ja kirjoita se otsikoksi paperille. Sen jälkeen lähde ulos kävelylle. Tee kävelyllä havaintoja valitsemallasi kielellä. Eli havainnoi esimerkiksi vain pimeitä, kevyitä tai teräviä asioita. Palattuasi sisälle kirjoita havainnoistasi runo.

Havaintojen runoksi kirjoittamista saattaa helpottaa rytmiin keskittyminen: Jos listaat peräkkäin useita lyhyitä havaintoja, rytmi nopeutuu. Jos keskityt pidemmäksi aikaa yhteen havaintoon, rytmi hidastuu. Jonkin sanan toistaminen voi luoda loitsumaista tunnelmaa. Kirjoita runoon hieno rytmi!

KÄSITETARHA

Jos tunteet olisivat eläimiä, millaisia eläimiä ne olisivat? Entä millainen eläin mahtaisi olla aika, kuolema tai anteeksianto? Valitse tunne tai asia ja kirjoita se eläintarhaan laatimalla siitä opastaulun teksti. Mikä olisi vaikkapa ilon levinneisyysalue ja luontainen elinympäristö? Mitkä ovat sen selvimmät tuntomerkit? Leiki biologian sanastolla, tutki tarvittaessa luontokirjoja. Onko ilo esimerkiksi vaihtolämpöinen, tasalämpöinen vai jokin muulämpöinen? Mitä ilo syö? Miten se suojautuu vihollisilta? Miten se parittelee ja huolehtii jälkeläisistään? Kirjoita lopuksi, mitä erityistä käsitetarhan hoitajan tai vierailijan on erityisesti otettava huomioon tämän otuksen kohdalla.